

büntető bírósági ítélet hatályát megszüntette a büntető bíróságnak jogerőre emelkedett más ítélete. Ez a szövegezés első látszatra arra mutat, mintha a büntető bírói ítélet a polgári bíró ítéletének alapjául szolgálna. A Kúria ki mondja, hogy ez a pont csak azokban a kivételes esetekben szolgálhat perújítás alapjául, ha a törvény speciális esetben a magánjogi igény érvényesítésének a feltételeként kívánja meg a büntető bíróság ítéletét, egyébként egy esetleges újabb büntető ítélet csak mint új, az alapperben nem érvényesített tény, a Pp. 563. §-ának 11. pontja alá eső perújítási ok.

A határozatnem dönti el határozottan azt a kérdést, hogy a büntető bíróság ítéletének jogereje mennyiben hat a polgári perben, de mikor a büntető és polgári eljárás függetlenségéből indul ki, ezzel hallgatólag úgy határoz, hogy a kétféle eljárás önállóságánál fogva jogerő a kétféle per során hozott határozatok között nem érvényesül. E sorok írója ezt a kérdést idézett cikkében nyitva hagyta, csak annyit emelt ki, hogy a tényállás semmi esetre sem emelkedik jogerőre. Fel lehetne vetni a kérdést, vajjon az állam bíróságainak egységénél fogva maga a rendelkező résznek az a megállapítása, hogy büntetőjogi szempontból a vádlott a bűncselekményt elkövette, nem emelkedik e mindenkivel és így a polgári bíróval szemben is jogerőre, ami ez esetben sem zárna ki, hogy a polgári bíró a tényállást a magánjogi igény szempontjából önállóan megállapíthassa.

A jogerő az anyagi igazság korlátja abból a gyakorlati szempontból, hogy egyszer a jogvitának vége legyen, de ez a korlát is lehetőleg megszorítólag magyarázandó és a törvény is enged jogorvoslatot jogerős ítélet ellen is perújítás formájában, mert helyesen és emelkedetten mondja a döntvény indokolása: „a bírói tekintélyt az anyagi igazsággal ellenkező döntések veszélyeztetik a legérzékenyebben. Az anyagi igazságot fogadta el vezérlő elvül törvényhozásunk, amidőn úgy a polgári, mint a büntetőbíró az igazságnak saját hatáskörében való önálló kutatására és megállapítására feljogosította, habár számot vetett azzal, hogy e mellett a rendszer mellett az ellenmondó döntések teljesen meg nem szüntethetők.”

Mint az anyagi igazság hatékonyabb érvényesülését előmozdító döntést, üdvözljük az új jogegységi határozatot.

Ifj. Dr. Szigeti László.

A m. kir. Kúria jogegységi tanácsának 50. sz. polgári döntvénye úgy határozott, miszerint „a csődönkívüli kényszerjegységi eljárásban a vagyonfelügyelőt és az Országos Hitelvédő Egyletet, illetőleg a Vidéki Kamarai Hitel-

védő Egyletet az 1410/1926. M. E. számú rendelet 48. és 56. §-ai értelmében megillető díjat és költséget nem az összes követeléseknek, tehát a külön kielégítésre, az előnyös kielégítésre jogosult és a hányadrészes hitelezők követeléseinek kielégítésére rendelkezésre álló egész vagyon alapján, hanem csupán a hányadrészes hitelezők kielégítésére szolgáló tiszta vagyoni fedezet, az úgynevezett szabad vagyon alapulvétele mellett kell megállapítani."

A jogegységi határozat ismerteti az ellentétes gyakorlatot folytató törvényszékek álláspontját s úgy látszik, csupán a budapesti kir. törvényszéknek volt az a gyakorlata, hogy a költségmegállapítást illetően nem a szabadvagyonot vette számításba, hanem az adós tulajdonát képező teljes vagyont, tekintet nélkül arra, hogy abból mennyi áll a hányadhitelezők kielégítésére rendelkezésül. Ezzel szemben a vidéki törvényszékek, így a pestvidéki, szegedi, soproni, debreceni, pécsi és szekszárdi törvényszékek már korábban is azt a gyakorlatot folytatták, amely a fentebb közölt 50. sz. jogegységi döntvény folytán most már jogforrási hatálylally vált kötelezővé.

A jogegységi döntvény indokolása lényegében azt az álláspontot foglalta el, hogy úgy az adósnak, mint a hitelezőknek a kényszeregyességi eljáráshoz fűződő vagyoni érdekét az egyesség alá eső követelések összege határozza meg, mert a különkielégítésre vagy előnyös kielégítésre jogosult hitelezők jogi helyzetére nincs befolyással az, hogy az egyesség létrejön-e avagy sem? Ehez képest a kényszeregyességi eljáráshoz fűződő vagyoni érdek szempontjából (amely a rendelet szerint irányadó úgy az OHE mint a vagyonfelügyelő díjazásának meghatározásánál) figyelmen kívül kell hagyni azt a vagyont, amely a különkielégítésre és az előnyös kielégítésre jogosult hitelezők javára szolgál és így a kényszeregyesség létrejötténél számba nem vehető.

Mi az indokolást nem tartjuk mindenben meggyőzőnek és sok tekintetben plauzibilisnak véljük a budapesti kir. törvényszék ellentétes állásfoglalását, amely arra hivatkozik, hogy a Ke. rendelet 56. §-a és 48. §-a díjmegállapítással nem tesz különbséget a hitelezők jogi minősítése között, nem szorítja a megállapítást csak a quotális hitelezőkre eső vagyonrészre, hanem csak a hitelezők általános megjelölésével él; valamint meggondolandó az is, hogy az érdekközösségnél fogva sokszor és sok vonatkozásban kiterjed a kényszeregyesség a külön kielégítésre jogosított hitelezők sorsára is: mindamelltt be kell látnunk, hogy a mai idők szellemének megfelelő a jogegységi döntvény határozata, amely az eljárást olcsóbbítja és az adós számára

lényegesen könnyebbé teszi azt az eredményt, hogy hányadoshitelezőivel egyességre léphet.

Az ügyvédség szempontjából csak arra kívánunk rámutatni, hogy a merev százalékos díjskála helyett degresszív skálát tartanánk méltányosnak: kisebb szűbsztrátumu kényszeregyességi eljárásokban sem tartjuk az ügyvédi munka előkelőségével összeférhetőnek, hogy a vagyonfelügyelő 50—100 pengős díjakat kapjon mégis bizonyos felősséggel járó munkájának ellenértékéül. Viszont a nagyösszegűek k. e. ügyeknél inkább volnának hajlandók enyhébb skálát is elfogadni. Nem volna-e célszerű annak kimondása, hogy a vagyonfelügyelő díja 200 P-nél kevesebbre nem rughat, míg viszont a felsőbb összegeknél bizonyos mérséklés volna helyénvaló? Úgy véljük, hogy a költségeknek ily értelemben való újbóli szabályozása a közérdeket szolgálja és az ügyvédi karral szemben is méltányos volna.

F. P.

Tartási igény és hagyomány. Örökhagyó a háborús bevonulásakor végrendeletet alkot és egyéb intézkedései során kijelenti, hogy születendő gyermeke és anyja részére, akit feleségül akart venni, tizenötezer korona hagyományt rendel. Örökhagyó halála után a hagyományt az örökösök csökkent értékű pénzzel kifizették. Anya és gyermeke utóbb a valorizációs különbözetre keresetet indítanak. A tábla az anya részére eső követelés valorizációját a megfelelőnek talált százalékos arányban megítélte, a gyermek keresetét elutasította azon az alapon, hogy a gyermek az örökösök ellen tartási pert tett folyamatba és részére 24 P havi tartásdíjat meg is ítélte a bíróság. A Kúria a valorizációs kulcsot fellemlte és egyben a gyermek igényének is az anyáéval egyező összegben helyt adott, mégis a gyermekre vonatkozóan azzal a korlátozással, hogy az alperesek a gyermektartás címén járó összeget beszámíthatják. A Kúria ítélete (P. I. 4329/929.) megfontolásokra ad okot. Kétségtelenül helyes a Kúria álláspontja, hogy a gyermek igénye nem utasítható el azon okból, hogy az örökösök ellen pert indított. A tábla indokainak ismerete híjján szinte aligha képzelhető is el, hogy a táblai döntést mily indokok támaszthatják alá. (Mellékesen utalunk a Te nagy mértékű fellebbviteli korlátozásaira; még a táblai döntések között is akadhat ilyenmű gyökeréig hibás ítélet, ami jogosulttá teszi a fellebbviteli korlátozással szemben támasztott aggályokat.) Nem látjuk ellenben indokoltnak a Kúriának a tartási összegek beszámíthatóságát elrendelő határozatát sem. Kisebb hiba, hogy a terminológia pongyola. A Kúria beszámítást mond, holott nem a beszámítás esetével állunk szemben, amely tényál-